

lade mig at oplyse, at medens man før Loven af 1893 for en Dags Ophold — jeg taler her stadig om Sommertaksterne, da de have mest praktisk Interesse, det er kun meget sjældent, at Indkvartering finder Sted om Vinteren — kun fik et Vederlag for menige af ca. 3 $\frac{1}{4}$ Øre, er dette nu steget til 8—12 Øre — det første Tal angiver det almindelige Vederlag, og det andet Vederlaget for den første Dag — for Underofficerer er Vederlaget steget fra 6 $\frac{3}{4}$ til 15—22, for Officerer fra 6 $\frac{1}{2}$ til 25—37, for Staldrum for en Hest fra ca. 2 $\frac{1}{2}$ til 10—15, for Bespisning af Underklasserne fra 25—35 Øre. — En Sammenligning for Officerers Vedkommende kan ikke anstilles, da der ikke fandtes nogen fast Takst før 1893.

Det kunde da ligge ret nær at antage, at disse forskellige Omstændigheder havde bevirket, at Befolkningen saa med noget mindre Uvilje paa Indkvarteringen, og denne Erfaring tro vi, som have været indkvarterede paa den paagældende Egn, ogsaa at have gjort. Det synes virkelig, som om Beboerne nu atter ere langt mindre utilfredse med at have denne Indkvartering, det er jævnlig, at de udtale ligefrem Tilfredshed og sige, at det er en Fornøjelse for dem, det morer dem og er en Adspredelse oven paa Høsten at have Soldater hos sig. Paa den anden Side foreligger der ganske vist Vidnesbyrd, der gaa i modsat Retning. Den Folketingsmand, som repræsenterer disse Egne, har jo udtalt, at der stadig var en stor Misfornøjelse til Stede, og jeg tør naturligvis ikke sige noget bestemt derimod. Men ganske vist er det, at Byrden maa siges at være bleven ikke saa ganske lidt formindsket ved de indtraadte forandrede Forhold, dels den kortere Indkvartering og dels de meget betydelig forøgede Vederlag. Jeg skal udtrykkelig udtale, at disse mine Bemærkninger gælde ikke Fodfolket, men Feltartilleriet. Det er vel muligt, at Fodfolket stadig føles som en større Byrde, idet Fodfolket indkvarteres ikke alene hos Gaardmænd, men ogsaa hos Smaafolk. Fodfolk indkvarteres ikke saa sjældent i saa stort Antal, at det altid maa blive en stor Forstyrrelse og Gene for Befolkningen at modtage dem, hvorimod Feltartilleriet, fordi der altid er Heste med, bliver indkvarteret i meget ringere Antal, 3—4 Mand og 3—4 Heste er alt, hvad en jævn stor Gaard kan faa under disse Forhold.

Man vil maaske finde det naturligt, at jeg ogsaa tillader mig at omtale dette Spørgsmaal fra et andet Synspunkt, nem-

lig fra Hærens. Der skal jeg nu straks erkende, at en Oprettelse af en Lejr ved Jægerspris vilde medføre særdeles store og betydningsfulde Fordele, navnlig den, at man undgaar den lange Vej til og fra Skydepladsen. Det kan nu dreje sig om en Marche paa indtil 4 Mil, 2 Mil frem og 2 tilbage, saa det vilde naturligvis være en stor Fordel og Behagelighed at være fri for en saadan lang Vej til Øvelsespladsen. Men paa den anden Side er der dog ikke saa faa Ulemper. Det, der først og fremmest maa spørges om, er Hestenes Anbringelse. Anmærkningerne indeholde ikke nogen Oplysning i saa Henseende. Der udtales i Forslaget, at det skal være en Teltlejr. Efter det Udtryk maatte man antage, at Hestene skulde bivakere, og i saa Tilfælde vilde de vistnok lide overordentlig meget; da Øvelserne finde Sted langt hen paa Efteråret, vilde det næppe kunne undgaas, at en Del af Hestene blev syge, og desuden vilde de jo staa og slaa og bide hinanden i Bivuaken. Imidlertid har jeg hørt, at man vil tilvejebringe et Slags Halvtag, en Sommerstald, hvorunder Hestene kunne staa; saa vilde Forholdene blive betydelig bedre, om ikke saa gode, som de i Reglen kunne paaregnes at blive i Kantonnement. Der er imidlertid andre Ulemper. Der er først og fremmest den Ulempe, at Artilleriet som Regel vil komme til at savne Øvelse i at ligge i Kantonnement. Det skal der ogsaa Øvelse til; det er noget, Soldaterne skulle lære, at finde sig til Rette i den Art af Kvarter, som jo i Krigen vil blive langt overvejende den almindelige. Det er jo kun undtagelsesvis, at Soldaterne ville komme til at ligge i Bivuak eller Lejr, som oftest ville de komme i Kantonnement, blive indkvarterede hos Beboerne. Denne Sag har ogsaa en anden Betydning, som maaske særlig kan vække Interesse hos dette Tings Medlemmer. Vi se, der bevilges ikke saa smaa Summer til de saakaldte Husmandsrejser, som tilsigte, at den jævne Befolkning i en Landsdel skal lære, hvorledes den tilsvarende jævne Befolkning i en anden Landsdel lever, indretter sit Agerbrug osv. osv. Den, der har været indkvarteret herude paa Sjælland har ikke kunnet undgaa at se, hvilken stor Glæde, undertiden gensidig Glæde, det er for de indkvarterede og for Befolkningen at samtale om disse Emner, se, hvorledes alting er indrettet, bese Husdyrene osv. osv.; det interesserer dem i meget høj Grad, og nogen Betydning har det dog vistnok, at man gennem Indkaldelsen og Indkvartere-